

Versenykiírás

XXVII. Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz–Földtan Verseny

2018/2019. tanév

A verseny kiírója és rendezője:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

A fővárosi forduló fővédnöke Tarlós István Úr, Budapest főpolgármestere

Szakmai együttműködők:

- Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
- Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (Eger)
- ELTE TTK
- Eszterházy Károly Egyetem (Eger)
- Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ)
- Magyarhoni Földtani Társulat
- Magyar Földrajzi Társaság
- Oktatási Hivatal
- Pedagógiai Oktatási Központok
- TermészetBÚVÁR Alapítvány
- TIT Szövetség tagegyesületei, TIT Bugát Pál Egyesület

Határon túli szakmai partnerek:

- Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (Szabadka)
- Felvidéki Tehetségsegítő Tanács (Komárom)
- GENIUS Jótékonyági Alapítvány (Beregszász)
- Kárpátaljai Magyar Pedagógus-szövetség (Beregszász)
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász)
- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Csíkszereda)
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Komárom)
- Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Újvidék)

Támogatóink:

- Budapest Főváros Önkormányzata
- Emberi Erőforrások Minisztériuma

- Emberi Erőforrás Támogatáskezelő - Nemzeti Tehetség Program
- MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.
- Richter Gedeon Nyrt.
- Nemzeti park Igazgatóságok

A Verseny szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos további információk:

A Magyar Természettudományi Társulat www.mtte.hu és a TermészetBúvár c. magazin www.tbuvár.hu honlapján olvashatók.

A Versenyt a Magyar Természettudományi Társulat (továbbiakban: MTT) földrajz–földtan témakörben magyarországi és határon túli, magyar anyanyelvű iskolák 13-14 éves (hetedik és nyolcadik évfolyamos) tanulói számára hirdeti meg. A Verseny magyarországi fordulóra és a Kárpát-medencei döntőre az MTT központi feladatalapokat készít a versenykiírásban megadott ismeretanyagból.

A Versenyen résztvevő magyarországi iskoláknak nem kell külön jelentkezniük, az iskolai forduló feladatlapjait a megyei versenyfelelősök elküldik minden iskola igazgatójának, aki gondoskodik arról, hogy a versenyen induló tanulók a megadott időpontban megoldhassák a feladatokat.

A Verseny ismeretanyaga és fordulói:

1. Házi/iskolai/kerületi forduló: 2019. február 18. hétfő 15:00 óra

A Verseny első fordulóját az MTT által biztosított egységes központi feladatlappal az iskolákban a szaktanárok szervezik meg. Az iskola feladata a feladatlapok nyomtatása, a Verseny lebonyolítása, az értékelés és az eredménylista megküldése a megyei versenyfelelősnek. A központi feladatlap 100 pontos, megoldásának időtartama 90 perc.

A megyei/budapesti versenyfelelősök 6 nappal a verseny előtt e-mailben kapják meg az MTT Titkárságáról a feladatlapokat, javítókulcsokat, majd 4 nappal a verseny előtt továbbítják azokat az iskolák igazgatóinak. Minden megyében a megyei versenyfelelős határozza meg a megyei döntőbe jutás feltételeit.

A Verseny megyei fordulóról tájékozódás céljából a megyei TIT Szervezetek, vagy az Oktatási Hivatal Pedagógiai Oktatási Központok versenyfelelősöivel kell felvenni a kapcsolatot (a megyei felelősök elérhetősége az MTT honlapján (www.mtte.hu) található).

Budapesten a kerületi versenyek szervezését a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8. Tel: 210-1030, Fax: 210-0745) Vízzy Zsolt középiskolai tanár koordinálásával végzi (elérhetősége: vizsol@fazekas.hu; 06-30-552-8159). Budapesten kerületenként és évfolyamonként 2-2 tanuló nevezhető a budapesti döntőre.

Nevezési határidő a megyei/budapesti döntőre, az eredménylista megküldésével az iskoláktól/kerületektől a megyei/budapesti versenyfelelősöknek: **2019. február 22. péntek.** A megyei/budapesti versenyfelelősök **2019. február 27.-ig** továbbítják a megyei/budapesti fordulóra jutottak névsorát az MTT titkárságára (mtt.titkarsag@mtt.t-online.hu).

A házi/iskolai/kerületi forduló ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Időjárás, éghajlat elemei. Térképészeti alapismeretek.
- A Naprendszer és a Föld. Hegységképződés, a felszín változásai. Kőzetek, ásványok, mészkőhegységek formakincse. Kontinensek, óceánok. Földrajzi fókálózat. Felszíni és felszín alatti vizek.
- Földrajzi információk értelmezése, pénzügyi alapismeretek.
- Éghajlati övezetek jellemzői.
- A kőzetlemezek mozgása, külső erők, talaj, Földünk története.

Javasoljuk a szaktanároknak, hogy a verseny iskolai fordulóján induló diákoknak adják meg a felkészüléshez az alábbi internetes címeket:

OFI 7. osztályos földrajz tankönyv letölthető:

<https://player.nkp.hu/play/215330>

OFI 8. osztályos földrajz tankönyv letölthető:

<https://player.nkp.hu/play/234358/false/undefined>

OFI 5. osztályos természetismeret tankönyv letölthető:

<https://player.nkp.hu/play/186798>

OFI 6. osztályos természetismeret tankönyv letölthető:

<https://player.nkp.hu/play/213506>

8. évfolyamos tanulók részére:

- Időjárás ismeretek, az éghajlati övezetesség - Tájékozódás a térképen és a valóságban
- A Föld és a Világegyetem - A Föld, a Föld felszíne, a felszín változásai, domborzat
- Európa általános természetföldrajza, népessége, Európai Unió jellemzői - Kárpát-medence felszíne
- Magyarország nagy tájainak természeti adottságai, idegenforgalma, népessége, településtípusai.

2. Megyei / fővárosi forduló: 2019. április 6. szombat 10:00-12:00 óra

A megyékben a fordulót a megyei TIT Szervezetek, vagy az Oktatási Hivatal Pedagógiai Oktatási Központok (POK) versenyfelelősei szervezik. A fővárosban a szakmai irányítási feladatokat a POK mellett, a Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium látja el.

A megyei/budapesti döntőn a versenyzők az MTT által összeállított központi feladatlapot oldanak meg. A központi feladatlap 100, holtverseny esetére +10 kérdésből áll, a megoldás időtartama 120 perc. A dolgozatokat központi javítókulcsok alapján a helyi versenybizottság javítja és értékeli. A megyékben a legmagasabb pontszámot elért egy 7. évfolyamos és egy 8. évfolyamos tanuló, a fővárosból a legmagasabb pontszámot elért három 7. évfolyamos és három 8. évfolyamos tanuló jut a Kárpát-medencei döntőbe.

Az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági résztvevők a helyi fordulók legjobbjaiból kerülnek a Kárpát-medencei döntőbe. Őket a határon túli versenyszervezők jelölik ki.

Ha a versenyző a megyei/fővárosi fordulón nem jelenik meg a megadott időpontban (nap, óra) akkor a versenybizottság a versenyzőt kizárja a versenyből! A versenyző kizárólag abban a megyében versenyezhet, ahol iskolába jár.

A megyei forduló eredményeit a versenyt rendező intézmény eljuttatja a megyei versenyszervezőnek.

Beküldési határidő: 2019. április 12. péntek

A Kárpát-medencei döntőbe bejutott versenyzők adatait és az eredménylistát a megyei/budapesti valamint a régiós versenyfelelősök és a határon túli versenyszervezők táblázatos formában továbbítják az MTT Titkárságának (mtt.titkarsag@mtt.t-online.hu).

Beküldési határidő: 2019. április 17. szerda

A megyei/budapesti döntő ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Térkép használata. Földrajzi információk értelmezése. Pénzügyi alapismeretek.
- A földrajzi övezetesség alapjai.
- A Föld belső felépítése és felszínfejlődése.
- Afrika, Ausztrália és a világtenger földrajza.
- Amerika természetföldrajza.

Tananyagon kívül:

- A TermészetBúvár c. folyóirat „Világjáró” rovatának cikkei; 2018./ 3. 4. 5. 6, 2019./1. számaiból.
- Teleki Pál élete és munkássága: letölthető: www.mtte.hu,

8. évfolyamos tanulók részére:

- Európa általános természetföldrajza, népessége, az Európai Unió jellemzői – a Kárpát-medence felszíne.
- Magyarország nagy tájainak természeti adottságai, idegenforgalma, népessége, településtípusai.
- Magyarország gazdasági élete.
- Természetbúvár folyóirat „Hazai tájakon” cikkei (2018/3., 4., 5., 6. 2019/1.).
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu).

3. Kárpát-medencei döntő: 2019. május 10-11-12. (péntek, szombat, vasárnap)

Helyszíne: Eszterházy Károly Egyetem – Eger

A Kárpát-medencei döntő fordulói:

- írásbeli,
- terepgyakorlat,
- szóbeli

A versenyzők az első, *írásbeli* fordulót az MTT által összeállított központi feladatlap megoldásával teljesítik. A feladatlap 100 pontos, a megoldás időtartama 90 perc.

A Kárpát-medencei döntő második fordulója gyakorlati jellegű. A két évfolyam versenyzőinek közösen szervezett *terepbejárás*ából és a terepbejáráson bemutatottak alapján készített feladatsor megoldásából áll.

A Kárpát-medencei döntő harmadik fordulója évfolyamonként szervezett *szóbeli* verseny. Ennek során a versenyzők tételsorból kihúzott témákban rövid, **5 perces** előadásokat tartanak, ami térképhasználattal és a terepi fordulóhoz kapcsolódó közet-felismerési feladattal egészül ki. A versenyző a szóbeli vizsga előtti felkészülés ideje alatt jegyzeteket készíthet. A szóbeli versenyen csak a szervezők által biztosított falitérképek, atlaszok használhatók.

Az MTT a versenyzőknek és a felkészítő-tanároknak emléklapot ad. Évfolyamonként a Verseny első hat helyezettje és felkészítő tanára oklevélben részesül, míg a Kárpát-medencei első helyezett tanulók a Teleki Pál érmet is megkapják.

**A döntő első 3-3 helyezett versenyzője és a határon túli régiók
legeredményesebb diákjai 2019 nyarán részt vehetnek az MTT tervezett egy
hetes III. Kárpát-medencei Tehetségáborában.**

A Kárpát-medencei döntő ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Térkép használata. Földrajzi információk értelmezése. Pénzügyi alapismeretek.
- A földrajzi övezetesség alapjai.
- A Föld belső felépítése és felszínfejlődése.
- Afrika, Ausztrália, Amerika, a sarkvidékek és a világtenger földrajza.
- Ázsia természetföldrajza.

A tananyag felül:

- A TermészetBúvár c. folyóirat „Világjáró” rovatának cikkei; (2018/3., 4., 5., 6. 2019/1., 2.)
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu,
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.
- A Kárpát-medence földrajzi, néprajzi, történelmi nevezetességei. Ennek ajánlott szakirodalma az MTT honlapján található. (A különdíjakért lebonyolított verseny nem számít bele a Kárpát-medencei döntő összesített eredményébe).

8. évfolyamos tanulók részére:

- Kárpát-medence természetföldrajza - Európa természeti, társadalmi, gazdasági földrajza.

A tananyag felül:

- A TermészetBúvár c. folyóirat „Hazai tájakon” cikkei (2018/3., 4., 5., 6. 2019/1., 2.)
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.
- Kárpát-medence földrajzi, néprajzi, történelmi nevezetességei. Ennek ajánlott szakirodalma az MTT honlapján található.

Ajánlott tankönyvek:

- Földrajz 7. FI 506010701/1 (Újgenerációs tankönyv) - Földrajz 7. AP-071306 - Földrajz 7. MS-2609 ehhez kapcsolódva:
- Földrajz 7. kieg. MS-2979U
- Földrajz 8. tankönyv - FI-506010801/1 - Földrajz 8. AP-081305
- Földrajz 7. MS-2609 (nem tévedés, a tankönyv európai része a nyolcadikosoknak!)
- Földrajz 8. MS-2613 - Földrajz 8. kieg. MS-2983U

A három napos Kárpát-medencei döntő technikai bonyolításához (szállás, étkezés és helyi utazások) történő hozzájárulás mértékéről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

Kapcsolat:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

Kovács Eszter ügyvezető igazgató

tel: +36-1-266-1101, +36-30-296-4556

e-mail: mtt.titkarsag@mtt.t-online.hu

Levelezési cím: 1137 Budapest Jászai Mari tér 4/A I.em.1.

Budapest, 2018.08.30.

Jó felkészülést és sikeres versenyzést kívánunk.

Dr. Tardy János PhD s.k.
c. egyetemi tanár,
az MTT ügyvezető elnöke

Prof. Dr. Gábris Gyula, az MTA doktora s.k.
professor emeritus,
az MTT alelnöke